

Analiza strukture troškova poslovanja privrednika u drumskom putničkom saobraćaju, minimalne i ekonomske cene saobraćajnih usluga koje se primenjuju od 08.11.2012.godine

Stručne službe, su detaljno i precizno analizirali troškove i uslove poslovanja u drumskom putničkom saobraćaju. Analizom su detaljno obuhvaćeni svi troškovi poslovanja u trenutnom poslovnom okruženju, značajne promene na tržištu i primenu pozitivnih zakonskih propisa. Rezultati analize su prikazani u tabelama u prilogu i imaju za cilj da ova analiza bude podloga za definisanje najniže i ekonomske – preporučene cene usluga prevoza u drumskom putničkom saobraćaju u Republici Srbiji.

Analizom troškova poslovanja privrednih subjekata koji se bave prevozom putnika u drumskom saobraćaju, uočeno je da u gradsko-prigradskom i međumesnom saobraćaju postoje značajne razlike poslovanja, iskorišćenosti vozila, rada zaposlenih, prosečne potrošnje vozila i relacija prevoza putnika. U tom smislu urađena je analiza posebno za gradsko prigradski saobraćaj, koji svoju aktivnost kreira u saradnji sa lokalnim samoupravama i međumesni saobraćaj koji posluje po registrovanim redovima vožnje na tržišnim principima. Ovakva analiza strukture troškova poslovanja po putnom kilometru i preporučena ekonomska cena je kvalitetna osnova za predstavnike lokalnih samouprava u procedurama sprovođenja tendera i uređenja saobraćajnog tržišta u okviru svojih nadležnosti.

Poslovodni odbor za drumski putnički saobraćaj Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransporta“ je usvojio predložene cene na svojoj sednici od 24.10.2012. godine. Ovakva usvojena tarifa je potvrđena na telefonskoj sednici Odbora direktora čime je doneta odluka o najnižoj ceni prevoza po putnom kilometru, minimalnu i ekonomsku tarifu a na osnovu cene koštanja u javnom drumskom prevozu putnika za gradsko-prigradski i međumesni saobraćaj. Pozivamo prevoznike da primene predloženu tarifu od 08.11.2012.godine.

Na tržištu je u alarmantnom obimu prisutna siva ekonomija, nepoštovanje zakona i nelegalno poslovanje. Nelojalna konkurencija značajno urušava cenu usluge prevoza i privredne subjekte koji posluju legalno i u skladu sa zakonom dovodi u alarmantno tešku poslovnu situaciju. Motivi i strategije poslovanja pojedinih privrednika urušavaju privredni sistem zemlje a posebno saobraćajnu delatnost.

Primeri nezakonitog rada su već mnogo puta isticali i nabrajani, upućivane inicijative i predlozi rešavanja problema, organizovani su plenumi privrednika koji posluju u saobraćaju, pisane prijave inspekcijama i intervenisano mnogo puta. Evidentan je nezakonit rad pojedinih privrednih subjekata, koji su legalni i registrovani privrednici, ali i fizičkih lica koja potpuno nezakonito (divlje) obavljaju saobraćajnu delatnost prevoza putnika sa kombi i putničkim vozilima. Insistiramo da nadležno ministarstvo za poslove saobraćaja obaveštava prevoznike o preduzetim aktivnostima i na svom sajtu javno prezentuju rezultate delovanja na suzbijanju sive ekonomije u drumskom putničkom saobraćaju.

Preduzimamo sve aktivnosti od opšteg interesa na uređenju poslovnog ambijenta i zaštiti saobraćajne delatnosti u cilju tržišne konkurentnosti, podizanja kvaliteta saobraćajne usluge i harmonizaciji zakonske regulative. U svakom smislu zastupamo interese privrednika i u tom cilju, ovaj cenovnik je preporučujući dokument koji je zasnovan na stvarnim troškovima i ceni koštanja a kao takav je opšte prihvatljiv i priznat od sudskih organa i institucija.

U analizi troškova poslovanja usvojeni su sledeći elementi za izračunavanje cene koštanja rada u delatnosti prevoza putnika u drumskom saobraćaju:

Gradsko prigradski saobraćaj

1. Prosečna godišnja kilometraža za jedno vozilo na nivou celokupnog voznog parka iznosi 70.000 kilometara;
2. Iskorišćenje voznog parka ili koeficient tehničke ispravnosti na godišnjem nivou je $\alpha_t = 0,86$;
3. U gradskom i prigradskom saobraćaju broj zaposlenih iznosi 3,8 zaposlena radnika po inventarskom vozilu (autobusu).
4. Prosečna mesečna bruto plata zaposlenih u Republici Srbiji za avgust 2012 iznosi 58.503,00 dinara,
5. Prosečan potrošnja euro dizel goriva za solo vozila u gradsko-prigradskom režimu obavljanja saobraćaja iznosi 38 litara / na 100 kilometra.
6. Amortizacija je definisana za cenu vozila od 140.000 eura (prosečna cena gradskog solo vozila) na amortizacioni period od 15 godina.
7. Troškovi osiguranja kada se imaju u vidu sva neophodna osiguranja u putničkom saobraćaju za solo vozilo namenjeno za gradski saobraćaj.

Međumesni saobraćaj

1. Prosečna godišnja kilometraža voznog parka za jedno vozilo iznosi 100.000 kilometara;
2. Iskorišćenje voznog parka ili koeficient tehničke ispravnosti na godišnjem nivou je $\alpha_t = 0,86$;
3. U međumesnom saobraćaju broj zaposlenih iznosi 2,4 zaposlena radnika po inventarskom vozilu (autobusu),
4. Prosečna popunjenost je 21 putnik u jednom vozilu na liniji.
5. Prosečan potrošnja euro dizel goriva za solo vozila u međumesnom režimu obavljanja saobraćaja iznosi 28 litara / na 100 kilometra.
6. Amortizacija je definisana za cenu solo vozila od 195.000 eura (prosečna cena vozila u međumesnom saobraćaju – bez mesta za stajanje) na amortizacioni period od 10 godina.
7. Troškovi osiguranja kada se imaju u vidu sva neophodna osiguranja u putničkom saobraćaju za turističko solo vozilo namenjeno za međumesni saobraćaj.

Ostali zajednički elementi za izračunavanje troškova obavljanja delatnosti prevoza putnika u gradskom, prigradskom i međumesnom saobraćaju:

1. Prosečna mesečna bruto plata zaposlenih u Republici Srbiji za avgust 2012 iznosi 58.503,00 dinara,
2. Cena Evrodizel goriva je 158,00 dinara (najpovoljnija trenutna cena), što znači da je cena goriva bez PDV sa kojom je urađena analiza troškova poslovanja 131,67 dinara. Uzeta je prosečna cena na paritetu Fco istočeno u rezervoar sa svim manipulativnim troškovima
3. Svi ostali troškovi su prihvaćeni kao realno postojeći a njihove vrednosti kako u nominalnom, tako i u procentualnom učešću u strukturi troškova jesu usvojeni na osnovu prikupljenih podataka saobraćajnih subjekata članova Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“.